

Innkalling til og sakliste for møte i verdensarvrådet for Røros bergstad og Circumferensen, Blokkodden fredag 21.06.2019 kl.1000-1500

Sak 11/19 Godkjenning av innkalling til møte og referat fra møte 26.04.2019.

Innstilling; Møteinnkalling og referat godkjennes.

Vedtak;

Sak 12/19 Presentasjon av Museene i Sør-Trøndelag ved styreleder Ellen T. Klingenberg og administrerende direktør Nina Refseth.

Museene i Sør-Trøndelag er en svært viktig aktør i verdensarvbeholdningen i Røros bergstad og Circumferensen. Som eier av Rørosmuseum med verdensarvsenter, bygningsvernenter og nasjonalparksenter er det avgjørende at verdensarvrådet samlet, og MIST samarbeider tett og godt. Dette gjelder i særlig grad innenfor bygningsvern og formidling. Gjennom samarbeidsavtalen fra 2018 mellom verdensarvsenteret og verdensarvrådet, er det etablert en god basis for dette samarbeidet for flere år framover.

Som et ledd i utviklingen et allerede godt fungerende samarbeid, vil styreleder Ellen T. Klingenberg og administrerende direktør Nina Refseth gi en orientering om MISTs virksomhet på møtet.

Sak 13/19 Oppfølging av sak 02/19 Markering av 10-årsjubileet for innskrivingen av Røros bergstad og Circumferensen på verdensarvlista

På verdensarvrådsmøtet den 08.03.2019, ble det fattet vedtak om at det på møtet den 21.06. skulle legges fram endelig forslag til datoer for jubileumsarrangementer i 2020.

Faggruppa behandlet saken i møte den 05.06. Med påfølgende oppfølging til de som ikke var representert på møtet, legges det nå fram en datofestet plan for arrangementer i 2020. Noen usikkerheter er det fremdeles, spesielt knyttet til et evt. fellesarrangement på Røros/Femundshytten med mulig representasjon fra kongehuset. En eventuell invitasjon må det tas standpunkt til på møtet den 21.06. slik at innbydelse kan avklares med fylkesmennene, KLD og Riksantikvar og sendes til kongehuset.

På faggruppemøtet ble det gjort følgende avklaringer for arrangementene;

Engerdal; 13.-14.juni Plakettavduking på Femundshytten

kombinert med opplegg på Femund II.

(Alternativt fellesopplegg med Røros hvis Kongehuset deltar. Se under)

20.-21.juni: Åpning verdensarvutstilling på Blokkodden.
Verdensarven som rød tråd gjennom hele
sommersesongen på Blokkodden.

Ca.15. august; Fellesarrangement med Lomviksgården med bl.a.
kølbrenning.

Tolga Uke 30; Åpning av informasjonssenteret på Kraftstasjonen-
samtidig med Olsok på Tolga.
Tolga har 350-årsjubileum i 2020. Det samme er Tolgen
hytte.

Os; 17.februar; Plakettavduking på Tufsingdalen når forbøndene
passerer.
4.-5. eller 11.-12.juli; Teaterforestilling på Oddentunet
Det kan også være aktuelt med et arrangement i Gruvåsen
i løpet av sommeren/høsten.

Holtålen; Uke 25 Plakettavduking på Mugg-gruva. Del av
Ålendåggåprogrammet

Røros; Uke 34 Avduking av Plakett på Malmplassen og/eller Storwarts,
og inne på Smeltehytta.
Om verdensarvrådet går for å sende en invitasjon til
kongehuset, avventes dato, og det foreslås en kobling
med Femunshytten og Femund II.

Verdensarvsenteret: Fotoutstilling verdenarvens landskaper før/nå, som åpnes
i slutten av juni.
Turer i samarbeide med lokale historielag o.a.; «Bli med
ut i Circumferensen». Tid og steder ikke fastlagt enda.
Utgi jubileumsbrosjyre/program ihht. ovenstående og
evt. andre markeringer.

Innstilling; Det framlagte programmet for 10-årsmarkeringen i 2020 med
datoer og tema følges opp av koordinator,
jubileumskomiteen, faggruppa og verdensarvsenteret.

Vedtak;

Sak 14/19 Vindkraft i og utenfor Circumferensen

Norges vassdrags- og energiverk la den 1. april fram «Forslag til nasjonal ramme
for vindkraft». http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Forslaget er nå ute på høring med høringsfrist 01.10. 2019. Det er pekt ut 13
områder i landet som er egnet for vindkraftparker, tatt i betraktning vindressurser
og avveininger mot andre samfunnsinteresser. Ingen av disse områdene ligger
innenfor Circumferensen, men området «Nordre Hedmark-område 1», ligger like i

yterkanten av Circumferensen, og berører kommunene Engerdal, Tolga, Os, Rendalen og Tynset. Det er et stort engasjement om spørsmålet, og flere medlemmer i verdensarvrådet vil bli direkte berørt av saken i sine kommuner og fylkeskommuner.

På møtet den 26.04 presenterte Ragnhild Hoel fra Riksantikvaren rapporten og Riksantikvarens innspill til utredningsarbeidet.

I og med at høringsfristen på rapporten er utsatt til 1. oktober, ble det bedt om at rådet tar opp saken påny i junimøtet. Problemstillingen er om verdensarvrådet som organ skal involvere seg i saken i form av en høringsuttalelse. Temaet var også luftet på møte den 26.04. og det var delte meninger om dette.

Om det blir utbygging av vindkraft innenfor område 1, vil dette kunne påvirke opplevelsesbildet inne i Circumferensen for enkelte områder. Hvor og hvordan er ikke mulig å si på dette tidspunktet. Det vet en ikke før det foreligger en konkret søknad. Synlighet i forhold til Vinterleden på deler av strekningen er antagelig det mest sannsynlige, mens synlighet inn mot gruveområdene er mindre sannsynlig. Fra høyereliggende områder i f.eks. Femundsmarka og i Forellhognaområdet vil det også være mulig at et eller flere vindkraftanlegg vil kunne bli synlig.

Koordinator vil foreslå at rådet lager en uttalelse om synlighet og påpeker hensyntagen i forhold til visuell påvirkning innenfor Circumferensen, men også skånsomhet og hensyntagen i forhold til kulturminner knyttet til kopperverkets aktivitet utenfor Cicimferensen.

I utkastet til forvaltningsplan, (sak 15/19) er temaet vindkraft berørt. I forslaget er etablering av vindkraftanlegg innenfor Circumferensen pekt på som en direkte trussel i forhold til verdensarvverdiene. Dette gjelder både de direkte inngrepene og den visuelle påvirkninga av en vindpark.

Det kan være riktig å påpeke dette i en høringsuttalelse, slik at dette kan henvises til om en konsesjonssøknad skulle komme innenfor Circumferensen. Dette for at verdensarvstatusen blir gjenstand for konsekvensutredning i henhold til både nasjonalt lovverk og retningslinjene for forvaltning av verdensarvområder (Operational guidelines).

Innstilling; Verdensarvkoordinator lager et forslag til uttalelse til forslag til nasjonal ramme for vindkraft til neste verdensarvrådsmøte.

Vedtak;

Sak 15/19 Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen.

Orientering v/verdensarvkoordinator

Vedlagt finner dere et utkast til forvaltningsplan for Røros bergstad og Circumferensen.

Dokumentet er ført i pennen av koordinator, med god hjelp av arbeidsgruppa bestående av Magnus Borgos, Ragnhild Hoel, Johan Fredrik Urnes, Frida Aakervik Berg, Tore Lahn, Per Øyvind Riise og Ragnhild Hoel. Trond Taugbøl fra Riksantikvaren har også deltatt på 2 arbeidsmøter.

Faggruppa gjennomgikk deler av dokumentet på møtet den 05.06.

Det var målsettingen at dokumentet skulle være ferdig til utsendelse på høring etter møtet den 21.06. Det er det ikke!!

På og etter møtet i faggruppa den 05.06. er det kommet til en god del momenter som må tas inn, spesielt gjelder dette formuleringer og beskrivelser under

kap.10; Tilstandsbeskrivelse,

kap.11; Utfordringer og påvirkningsfaktorer, og

kap.22; Tiltak.

Kap 21. Overvåking og rapportering er ikke skrevet enda.

Vedlagt er også Riksantikvarens forslag til indikatorer for Røros bergstad.

I tillegg kommer også tabellen over signifikante objekter m.m. som kommer som et vedlegg. Det må også produseres et antall kart som viser objekter og områders plassering i verdensarven. Det er ikke mulig å få gjort dette før ferien. Men i løpet av juli/august bør det være klart.

Arbeidsutvalget har sett på muligheten av å flytte fram rådsmøtet i september til den 23.august for å behandle planen før utsending da. (jfr.sak 16/19)

Det er koordinators oppfatning at høringsfristen bør settes til så sent på høsten at de nye kommunestyrene får anledning til å ta stilling til dokumentet.

På møtet vil koordinator gi en komprimert presentasjon av de viktigste problemstillingene i dokumentet.

Innstilling; Forvaltningsplanen ferdigbehandles for utsending på neste verdensarvrådsmøte.

Vedtak;

Sak 16/19 **Eventuell flytting av verdensarvrådsmøtet den 27.09.**

Se sak overfor. Av hensyn til behandlingen av forvaltningsplanen flyttes har arbeidsutvalget vurdert å flytte neste møte i verdensarvrådet fra den 27.09. til den 23.08.

Sak 17/19 **Orienteringssaker**

Skoleprosjektet Falun-Røros bergstad og Circumferensen v/Torfinn
Status reguleringsplan og fredningsplan for Femundshytten v/Torfinn og Bjarne
Vanndirektivet og tungmetallforurensing fra gruveområdene v/Torfinn
Vassrenna og Litjfjellsjøen v/Torfinn

Sak 18/19 **Eventuelt**

